KUTSESTANDARD

Loomakasvataja, tase 4

Kutsestandard on dokument, milles kirjeldatakse tööd ning töö edukaks tegemiseks vajalike oskuste, teadmiste ja hoiakute kogumit ehk kompetentsusnõudeid. Kutsestandardeid kasutatakse õppekavade koostamiseks ja kutse andmiseks.

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Loomakasvataja, tase 4	4

Võimalikud spetsialiseerumised ja nimetused kutsetunnistusel	
Spetsialiseerumine	**Nimetus kutsetunnistusel**
Veisekasvatus	Veisekasvataja, tase 4
Seakasvatus	Seakasvataja, tase 4
Lamba- ja kitsekasvatus	Lamba- ja kitsekasvataja, tase 4
Hobusekasvatus	Hobusekasvataja, tase 4
Linnukasvatus	Linnukasvataja, tase 4
Küüliku- ja karusloomakasvatus	Küüliku- ja karusloomakasvataja, tase 4

Võimalikud osakutsed ja nimetused kutsetunnistusel	
Osakutse nimetus	**Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase**
Lüpsja, tase 4	4

A-osa
KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

4. taseme looma-või linnukasvataja on oskustöötaja, kes töötab iseseisvalt nii tava- kui mahepõllumajanduslikus ettevõttes. Tema põhilisteks tööülesanneteks on loomade heaolu ja tervisliku seisundi jälgimine, nende hooldamine ja söötmine, osalemine loomade taastootmisega seotud töödel ning loomakasvatussaaduste tootmine.
Töötamine põllumajanduse tootmisettevõttes eeldab heade põllumajandustavade järgimist ja tegutsemist viisil, mis tagab ohutu toidutootmise.

Loomakasvatuse kutsealal on ka Loomakasvatustöötaja, tase 3 ja Loomakasvatustootja, tase 5 kutsed.

A.2 Tööosad

A.2.1 Loomade või lindude hooldamine
1. Looma/linnu üldise heaolu jälgimine, hindamine ja hooldamine.
2. Looma/linnu grupeerimine ja/või ümberpaigutamine.
3. Looma/linnu igapäevane vaatlemine.
4. Looma/linnu puhastamine.
5. Loomade sõrgade hooldusvärkimine ja küüniste korrastamine.
6. Farmiseadmete töökorras oleku kontrollimine ja hooldamine.

A.2.2 Loomade või lindude söötmine
1. Toitumuse ja söömuse hindamine.

2. Sööda ladustamine ja kvaliteedi hindamine.
3. Söötmisala ja -vahendite puhastamine.
4. Söötmine ja jootmine.
5. Söötmis- ja jootmisseadmete töökorras oleku kontrollimine ja hooldamine.

A.2.3 Loomade või lindude tervisliku seisundi jälgimine ja ravi loomaarsti juhendamisel
1. Looma või linnu üldise tervisliku seisundi hindamine.
2. Haige looma ja linnu ravimine ning hooldamine.
3. Lõpnud looma või linnu kahjutustamine.

Spetsialiseerumisega seotud tööosad

Veisekasvatus
A.2.4 Veiste taastootmine
1. Inna avastamine.
2. Veise seemendamiseks või paaritamiseks ettevalmistamine.
3. Tiinuse kontrollimine.
4. Veise poegimise jälgimine ja abistamine.
5. Poeginud veise ja vastsündinud vasika tervislikku seisundi ning käitumise jälgimine.
6. Ternespiima käsitlemine.
7. Lihaveiste noorloomade võõrutamine.

A.2.5 Lüpsmine
1. Lüpsiinventari ja piimajahuti lüpsiks ettevalmistamine.
2. Loomade lüpsialale ja -alalt suunamine.
3. Udara ettevalmistamine lüpsiks.
4. Loomade lüpsmine.
5. Lüpsinventari ja lüpsiala puhastamine.
6. Lüpsiroboti tööprotsessi jälgimine ja puhastamine.
7. Looma kinnisperioodile jätmine ja grupeerimine

Seakasvatus
A.2.6 Sigade taastootmine
1. Aretusloomade valimine.
2. Indleva emise avastamine.
3. Emise paarituseks või seemenduseks ettevalmistamine.
4. Paaritamine ja seemendamine.
5. Emise tiinuse määramine.
6. Poegimise ettevalmistamine.
7. Poegimise jälgimine ja abistamine.
8. Järglase identifitseerimine.
9. Poeginud emise ja vastsündinud tervislikku seisundi ning käitumise jälgimine.
10. Ternespiima olemasolu ja selle kättesaadavuse kontrollimine.
11. Sündinud põrsaste, hukkunud ja surnultsündide registreerimine.
12. Ammemiste ja kasuemade valimine.
13. Põrsaste hooldamine.
14. Põrsaste võõrutamine.

Lamba- ja kitsekasvatus
A.2.7 Lammaste ja kitsede taastootmine
1. Paaritusgruppide moodustamine.
2. Poegimisala ettevalmistamine.
3. Poegimise jälgimine ja abistamine.
4. Poeginud ute või kitse ja vastsündinu tervisliku seisundi ja käitumise jälgimine.
5. Amme ja/või kasuema valimine.
6. Tallede registreerimine ja märgistamine.
7. Võõrutamine.

A.2.8 Lamba- ja kitsesaaduste tootmine
1. Lammaste pügamine.
2. Villa sorteerimine ja pakendamine.
3. Lamba- või kitsenaha parkimiseks ettevalmistamine.
4. Piimalammaste ja -kitsede lüpsmine.

Hobusekasvatus
A.2.9 Hobuste taastootmine
1. Inna avastamine ja abistamine paaritusel või seemendusel.
2. Poegimiseelse seisundi tuvastamine ja abistamine sünnitusel.
3. Varssade esmane hooldamine.
4. Varssunud märade hooldamine tervisliku seisundi jälgimine.
5. Varsaga märade talutamine ja sotsialiseerimine.
6. Võõrutamine.

Linnukasvatus
A.2.10 Lindude taastootmine
1. Lindude kunstlik seemendamine .
2. Haudemunade kogumine ja ettevalmistamine hautamiseks.
3. Haude- ja koorumiskappide töö jälgimine.
4. Tibude korjamine ja transpordiks ettevalmistamine.
5. Munemise jõudluskontroll.
6. Tibude ja noorte sugulindude kasvamise jälgimine.

A.2.11 Linnusaaduste tootmine
1. Lindude hukkamisele saatmise korraldamine
2. Munade kogumine ja müügiks ettevalmistamine.
3. Sulgede puhastamine, pesemine, kuivatamine, sorteerimine ja pakendamine.

Küüliku- ja karusloomakasvatus
A.2.12 Küülikute ja karusloomade taastootmine
1. Aretusplaani koostamine ja paarituse korraldamine.
2. Indlevate küülikute ja karusloomade tuvastamine ja paaritamise/seemendamise ettevalmistamine.
3. Poegimise kavandamine.
4. Poegimise jälgimine ja abistamine.
5. Sündinud poegade, hukkude ja surnultsündide registreerimine ning ümberpaigutamine ja märgistamine.
6. Pesakonna tervisliku seisundi ja käitumise jälgimine.
7. Võõrutamine

A.2.13 Küüliku- ja karusloomasaaduste toomine
1. Loomade väljavalimine nahastamiseks.
2. Nahastuse ruumide ettevalmistamine.
3. Looma tapmine.
4. Nahastamine ja nahkade puhastamine.
5. Naha esmane töötlemine, sorteerimine ja pakendamine.
6. Küülikute ja karusloomade lihakehade töötlemine ja müügiks ettevalmistamine.

Valitavad tööosad

A.2.14 Loomade karjatamine
1. Aedade rajamine ja nende korrasoleku kontrollimine.
2. Karja jälgimine ja ajamine.
3. Söötmine ja jootmine karjatamisel.
4. Karjamaade seisukorra jälgimine ning hooldamine.
5. Karja järelevalve karjatamisel.

A.3 Töö keskkond ja eripära
Põllumajandustöötaja töö eeldab töötamist nii sise- kui välitingimustes, vajadusel ka puhkepäevadel ja riiklikel pühadel ning öisel ajal. Töös puututakse kokku erinevate allergeenidega (loomade karvad, söödad, tolm, pesu- ja desinfektsioonivahendid, ravimid jm).
A.4 Töövahendid
Põllumajandustöötaja töötab kutsealal kasutatavate farmiseadmete ja –tarvikutega (sh infotehnoloogiline riist- ja tarkvara).
A.5 Tööks vajalikud isikuomadused
Põllumajandustöötaja töö eeldab füüsilise koormuse taluvust, head füüsilist vormi ja tervist. Vajalikud on pingetaluvus, vastutus-, kohanemis- ja koostöövõime ning täpsus ja kohusetunne.
A.6 Kutsealane ettevalmistus
4. taseme loomakasvataja on enamasti erialane kutsekeskharidus ja/või töökohal ning täiendõppes omandatud kutseoskused.
A.7 Enamlevinud ametinimetused
Veisekasvataja, seakasvataja, lambakasvataja, kitsekasvataja, karusloomakasvataja, linnukasvataja, hobusekasvataja, hobuhooldaja.
A.8 Regulatsioonid kutsealal tegutsemiseks
Töötamine liikurmasinatega nõuab juhtimisõigust vastavalt liiklusseadusele. Töötamine loomadega nõuab tervisetõendit vastavalt loomatauditõrje seadusele.

B-osa
KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur
Veisekasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1-B.2.3, spetsialiseerumisega seotud kompetentsid B.2.4-B.2.5, valitav kompetents B.2.14 ja läbiv kompetents B.2.15. Seakasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1-B.2.3, spetsialiseerumisega seotud kompetents B.2.6 ja läbiv kompetents B.2.15. Lamba- ja kitsekasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1-B.2.3, spetsialiseerumisega seotud kompetentsid B.2.7-B.2.8, valitav kompetents B.2.14 ja läbiv kompetents B.2.15. Hobusekasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1-B.2.3, spetsialiseerumisega seotud kompetents B.2.9, valitav kompetents B.2.14 ja läbiv kompetents B.2.15. Linnukasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1-B.2.3, spetsialiseerumisega seotud kompetentsid B.2.10-B.2.11 ja läbiv kompetents B.2.15. Küüliku- ja karusloomakasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada kohustuslikud kompetentsid B.2.1-B.2.3, spetsialiseerumisega seotud kompetentsid B.2.12-B.2.13 ja läbiv kompetents B.2.15. Lüpsja, tase 4 osakutse taotlemisel tuleb tõendada kompetents B.2.5 ja läbiv kompetents B.2.15.

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Loomade või lindude hooldamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad 1. Jälgib ja reguleerib sisekliimat, jälgib sööda ja vee olemasolu; hooldab loomi või linde, puhastades söötmis- ja jootmisala ning eemaldades sõnniku, vajadusel lisab allapanu, arvestades loomade või lindude pidamise eesmärki ja heaolu; kasutab sisekliima jälgimiseks automaatikat, vajadusel seadistab. 2. Grupeerib ja/või paigutab loomad või linnud ümber, arvestades nende kasvatamise eesmärki ja tootmisperioodi.	

3. Vaatleb loomi või linde igapäevaselt haigete ja/või surnud loomade või lindude leidmiseks ning vajadusel eraldab, registreerib ja edastab teabe vastavalt ettevõttes kehtestatud korrale. 4. Puhastab vajadusel loomad või linnud, arvestades nende heaolu ja pidamise eesmärki. 5. Hooldab sõrgu/kapju või küüniseid/tiibu, arvestades looma või linnu liiki ja töökorraldust; abistab vajadusel spetsialisti loomade sõrgade/kapjade värkimisel ja küüniste/tiibade kärpimisel. 6. Jälgib farmiseadmete kasutamisel nende töökorras olekut, rikete korral teavitab vastutavat isikut, järgib kasutusjuhendeid ja ohutustehnikat, hooldab vastavalt juhistele.

B.2.2 Loomade või lindude söötmine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad 1. Jälgib visuaalselt loomade või lindude söömust, järelejäänud sööda kogust. 2. Ladustab söödad, puhastab hoiuruumid, hindab söötade ja vee kvaliteeti organoleptiliselt; eemaldab riknenud sööda ja vee; 3. Puhastab ning vajadusel desinfitseerib söötmisala ja -vahendid, järgides juhiseid, hügieeninõudeid, pesu- ja desinfitseerimisvahendite kasutusjuhendeid. 4. Valmistab ette sööda vastavalt etteantud juhendile ja ratsioonile, söödab ja joodab loomi või linde, vastavalt ettevõtte töökorraldusele, arvestades looma- või linnuliiki ja kasutades muuhulgas eelseadistatud söötmisautomaatikat. 5. Kontrollib söötmis- ja jootmisseadmete töökorras olekut ja vee olemasolu, rikete korral teavitab vastutavat isikut, järgib kasutusjuhendeid ja ohutustehnikat, hooldab vastavalt juhistele.	

B.2.3 Loomade või lindude tervisliku seisundi jälgimine ja ravi loomaarsti juhendamisel	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad 1. Hindab visuaalselt loomade või lindude üldist tervislikku seisundit, teavitab kõrvalekalletest, vajadusel eraldab looma või linnu, fikseerib ning osutab esmast abi vastavalt juhistele ja ohutustehnikat järgides, abistab loomaarsti. 2. Ravib ja hooldab haiget looma või lindu vastavalt loomaarsti juhistele, teeb linnu hädatapmise vastavalt juhisele: 3. Looma või linnu surma korral teavitab vastutavat isikut, osaleb korjuste transportimisel ja hoiustamisel, arvestades seadusest tulenevaid nõudeid ning vastutava isiku juhiseid.	

SPETSIALISEERUMISEGA SEOTUD KOMPETENTSID

Veisekasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada lisaks kohustuslikele kompetentsidele spetsialiseerumisega seotud kompetentsid B.2.4-B.2.5, valitav kompetents B.2.14 ja läbiv kompetents B.2.15.
Seakasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada lisaks kohustuslikele kompetentsidele spetsialiseerumisega seotud kompetents B.2.6 ja läbiv kompetents B.2.15.
Lamba- ja kitsekasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada lisaks kohustuslikele kompetentsidele spetsialiseerumisega seotud kompetentsid B.2.7-B.2.8, valitav kompetents B.2.14 ja läbiv kompetents B.2.15.
Hobusekasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada lisaks kohustuslikele kompetentsidele spetsialiseerumisega seotud kompetents B.2.9, valitav kompetents B.2.14 ja läbiv kompetents B.2.15.
Linnukasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada lisaks kohustuslikele kompetentsidele spetsialiseerumisega seotud kompetentsid B.2.10-B.2.11 ja läbiv kompetents B.2.15.
Küüliku- ja karusloomakasvataja kutse taotlemisel tuleb tõendada lisaks kohustuslikele kompetentsidele spetsialiseerumisega seotud kompetentsid B.2.12-B.2.13 ja läbiv kompetents B.2.15.

Veisekasvatus	
B.2.4 Veiste taastootmine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad 1. Tuvastab indleva veise visuaalselt või abivahendeid kasutades, arvestades veise füsioloogilisi näitajaid ja käitumise eripära; registreerib indleva looma ja teavitab vastavalt ettevõttes kehtestatud korrale. 2. Märgistab, eraldab ja fikseerib veise paarituseks või seemenduseks vastavalt juhistele. 3. Märgistab loomad tiinusekontrolliks ja abistab looma tiinuse kontrollimisel vastavalt juhistele. 4. Jälgib veise poegimist ja komplikatsioonide tekkimisel teavitab, vajadusel abistab veist poegimisel. 5. Identifitseerib vastsündinu vastavalt ettevõttes kehtestatud korrale.	

6. Jälgib poeginud looma ja vastsündinud vasika tervislikku seisundit ning käitumist visuaalselt, tagab vastsündinu heaolu.
7. Veendub ternespiima olemasolus ja kontrollib selle kvaliteeti ning kättesaadavust vasikale, joodab vasikale ternespiima, vajadusel joodab sondiga.
8. Võõrutab noorloomad vastavalt töökorraldusele.

B.2.5 Lüpsmine	**EKR tase 4**

Tegevusnäitajad
1. Hindab lüpsiinventari valmisolekut ja valmistab selle lüpsiks ette; seab piimajahuti tööasendisse; kontrollib lüpsiks vajalike puhastusvahendite ja desinfektsiooniainete olemasolu.
2. Suunab loomad vastavalt nende eelnevale grupeerimisele lüpsile; tagab pärast lüpsi loomade liikumise lauta ettenähtud gruppi.
3. Puhastab nisad, teeb eellüpsi ja hindab visuaalselt piima kvaliteeti ning märgistab haige udaraga looma vastavalt juhistele.
4. Lüpsab loomad ja desinfitseerib nisad lüpsijärgselt vastavalt juhistele; eraldab ja utiliseerib toiduks sobimatu piima.
5. Lüpsab mastiiti haigestunud looma ja ravib vastavalt veterinaari ettekirjutusele.
6. Valmistab lüpsinventari pesuks ette, puhastab ja desinfitseerib lüpsiinventari, peseb lüpsikannu ning tagab lüpsiala puhtuse vastavalt juhistele.
7. Jälgib lüpsitulemusi, kontrollib täiendsööda olemasolu, vajadusel suunab looma lüpsile ja likvideerib kõrvalkalded vastavalt juhistele; puhastab lüpsiroboti vastavalt ettevõtte töökorraldusele.
8. Jätab lehma kinnisperioodile, vajadusel teeb profülaktilist ravi vastavalt juhistele; grupeerib kinnisloomad.

Seakasvatus

B.2.6 Sigade taastootmine	**EKR tase 4**

Tegevusnäitajad
1. Valib grupeerib aretusloomad ja põhikarja vastavalt juhistele.
2. Tuvastab indleva emise visuaalselt või abivahendeid kasutades, arvestades emiste füsioloogilisi näitajaid ja käitumise eripära, teavitab sellest taastootmise eest vastutavat isikut.
3. Valmistab emise paarituseks/seemenduseks ette, vajadusel märgistades, eraldades ja fikseerides emise ning järgides hügieeninõudeid.
4. Teostab kuldiga paaritust, jälgides kuldi ja emise käitumist, järgib ohutusreegleid, registreerib paarituse; abistab seemendajat.
5. Abistab loomakasvatusspetsialisti, konsulenti või loomaarsti emise tiinuse kontrollimisel.
6. Märgistab ja registreerib tiine emise vastavalt ettevõtte töökorraldusele; käsitleb mittetiinet emist vastavalt juhistele; tuvastab aborteerunud või mitte-tiineks osutunud emise, teavitab sellest vastutavat isikut.
7. Valmistab ette poegimisosakonna ja poegimispoksid (puhastab, peseb, desinfitseerib ja reguleerib temperatuuri), tagades poegimiseks sobiva keskkonna.
8. Jälgib emise poegimist ja abistab emist poegimisel vastavalt ettevõtte töökorraldusele; komplikatsioonide tekkimisel teavitab koheselt vastutavat isikut.
9. Identifitseerib (sälgib, tätoveerib, märgistab jm) ja registreerib põrsad vastavalt ettevõtte töökorraldusele.
10. Jälgib poeginud emise ja vastsündinute tervislikku seisundit ja käitumist visuaalselt, tagab vastsündinutele ohutuse (emise eest, toidu kättesaamine jm).
11. Kontrollib ternespiima olemasolu ja selle kättesaadavust järglastele, jälgides põrsaste toitumust.
12. Registreerib sündinud põrsad ja teeb ümberpaigutamist vastavalt ettevõtte töökorraldusele; registreerib hukud ja surnultsünnid vastavalt juhistele.
13. Valib vajadusel ammemised ja kasuemad vastavalt juhistele.
14. Lihvib põrsaste hambad, kupeerib sabad ja kastreerib kultpõrsad vastavalt juhistele; abistab profülaktiliste tööde tegemisel vastavalt juhistele (rauasüst jms).
15. Võõrutab põrsad vastavalt spetsialisti juhistele.

Lamba- ja kitsekasvatus

B.2.7 Lammaste ja kitsede taastootmine	**EKR tase 4**

Tegevusnäitajad

1. Moodustab ja dokumenteerib paaritusgrupid vastavalt juhistele. 2. Valmistab poegimisala vastavalt saadud juhistele poegimiseks ette, tagades sobiva keskkonna; kontrollib vajaliku inventari olemasolu. 3. Tuvastab poegiva ja/või poeginud ute või kitse, vajadusel abistab poegimisel, teavitab komplikatsioonidest, eraldab teistest lammastest või kitsedest vastavalt juhistele. 4. Jälgib poeginud ute või kitse ja talle tervislikku seisundit ja käitumist, tagab ternespiima kättesaamise tallele. 5. Valib vajadusel amme ja/või kasuema vastavalt juhistele. 6. Registreerib sündinud talled, surnultsünnid ja hukud ning märgistab talled vastavalt juhistele. 7. Võõrutab talled vastavalt juhistele.

B.2.8 Lamba- ja kitsesaaduste tootmine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad 1. Pügab lambad vastavalt juhistele. 2. Sorteerib villa ja pakendab selle vastavalt juhistele. 3. Valmistab lamba- või kitsenaha parkimiseks ette (soolab) vastavalt juhistele. 4. Lüpsab piimalambad ja -kitsed vastavalt juhistele.	

Hobusekasvatus	
B.2.9 Hobuste taastootmine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad 1. Tuvastab visuaalselt inna, arvestades hobuste füsioloogilisi näitajaid ja käitumise eripära, teavitab vastutavat isikut; valmistab suguhobused paarituseks või seemenduseks ette, abistab paaritusel või seemendusel vastavalt ettevõtte töökorraldusele. 2. Tuvastab visuaalselt poegimiseelse seisundi, teavitab sellest taastootmise eest vastutajat ning vajadusel osutab abi sünnitusel. 3. Jälgib varssade iseseisvat söömist, seedimisprotsesside toimimist ja üldist tervislikku seisundit, arvestades liigiomaseid füsioloogilisi näitajaid. 4. Hooldab ja jälgib varssunud märade tervislikku seisundit; puhastab asemeid, arvestades varsaga märade eripära. 5. Talutab varsaga märasid ja õpetab varssu sotsialiseeruma vastavalt juhistele ning tagades hobuste ja inimeste turvalisuse. 6. Võõrutab varsad vastavalt juhistele.	

Linnukasvatus	
B.2.10 Lindude taastootmine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad 1. Seemendab linnud kunstlikult vastavalt juhistele. 2. Valib ja kogub haudemunad vastavalt kvaliteedile ning valmistab haudemunad hautamiseks ette; paigutab embrüod koorumiskappi vastavalt juhistele. 3. Jälgib haudemunade kunstlikul hautamisel haude- ja koorumiskapi tööd ja vajadusel likvideerib kõrvalekalded vastavalt juhistele. 4. Kontrollib koorunud tibusid, korjab tibud koorumiskastidest, eraldab haudepraagi ning valmistab tibud ette transpordiks vastavalt juhistele. 5. Teeb munemise jõudluskontrolli vastavalt juhistele. 6. Jälgib tibude ja noorte sugulindude kasvamist, järgides lindude üleskasvatusrežiime.	
B.2.11 Linnusaaduste tootmine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad 1. Valmistab linnud ja lindla ette realiseerimisele saatmiseks vastavalt juhistele. 2. Kogub ja sorteerib mune kvaliteediklassidesse vastavalt nõuetele; vajadusel puhastab, märgistab, pakendab ja ladustab. 3. Puhastab, peseb, kuivatab, sorteerib ja vajadusel pakendab linnusuled.	

Küüliku- ja karusloomakasvatus

B.2.12 Küülikute taastootmine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad 1. Valib taastootmiseks loomad (vajadusel koostab aretusringid) vastavalt juhistele. 2. Tuvastab indleva küüliku visuaalselt, arvestades füsioloogilisi näitajaid ja käitumise eripära; valmistab looma seemenduseks/paarituseks ette, märgistades, eraldades ja fikseerides looma vastavalt juhistele. 3. Valmistab puurid vastavalt juhistele poegimiseks ette, tagades sobiva keskkonna ja kontrollib vajaliku inventari olemasolu. 4. Tuvastab poegiva ja/või poeginud küüliku, vajadusel abistab poegimisel, järgides hügieeninõudeid ja jälgides loomade tervislikku seisundit. 5. Registreerib sündinud pojad, hukud ja surnultsünnid vastavalt juhistele; vajadusel teeb ümberpaigutamist; märgistab potentsiaalsed tõuloomad vastavalt töökorraldusele. 6. Jälgib pesakonna tervislikku seisundit ja käitumist, tagab vastsündinute ohutuse, arvestades küüliku ja karuslooma liigiomast käitumist. 7. Võõrutab küülikud vastavalt töökorraldusele.	
B.2.13 Küülikusaaduste tootmine	**EKR tase 4**
Tegevusnäitajad 1. Valib nahastamiseks loomad, vajadusel hindab välimikku ja nahastamisvalmidust vastavalt juhistele; märgistab loomad vastavalt juhistele. 2. Valmistab ette nahastuse ruumid ja hooldab sisseseadet, arvestades õigusaktide nõudeid ja juhiseid. 3. Tapab looma vastavalt juhistele, tööplaanile ja õigusaktide nõuetele. 4. Nahastab looma trummeldades, nülgides, puhastades nahad ja kraapides rasva. 5. Trummeldab naha, paigutab vormile, kuivatab, võtab vormilt maha, sorteerib (emaslooma ja isaslooma nahad) ja pakendab nahad vastavalt juhistele.	

VALITAVAD KOMPETENTSID

Valitav kompetents B.2.15 tuleb lisaks tõendada veisekasvatusele, lamba- ja kitsekasvatusele ning hobusekasvatusele spetsialiseerumisel.

B.2.14 Loomade karjatamine	EKR tase 4
Tegevusnäitajad 1. Rajab ja hooldab karjaaedu, -teid või täiustatud puurisüsteeme (küülikud) kontrollib karjaaia korrasolekut, vajadusel parandab ja teisaldab aedu vastavalt juhistele. 2. Jälgib visuaalselt ja ajab karja vastavalt juhistele. 3. Hindab sööda tagavara rohumaadel; tagab vee ja lisasöötade olemasolu. 4. Jälgib karjamaade seisukorda ja teeb hooldust vastavalt juhistele. 5. Jälgib karja terviklikkust ja käitumist visuaalselt; ohu või puuduste märkamisel tegutseb vastavalt juhistele.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.15 Loomakasvataja kutset läbiv kompetents	EKR tase 4
Tegevusnäitajad: 1. järgib õigusakte, juhendeid, töökorraldusi, -eeskirju, head põllumajandustava ning ohutusnõudeid; 2. vastutab oma tööülesannete täitmise eest; tavapärasest erineva olukorra puhul teavitab vastutavat isikut; 3. kannab hoolt heakorra, puhtuse ja meeldiva keskkonna eest ettevõttes, järgides hügieeni- ja bioohutusnõudeid, kasutades puhastus- ja desinfektsioonivahendeid; 4. tegutseb plaanipäraselt, säästlikult ja tulemuslikult; 5. korraldab oma tegevust ja kohandab enda käitumist vastavalt olukorrale; 6. osaleb tulemuslikult meeskonnatöös ning suhtleb viisakalt klientide ja kolleegidega; 7. täiendab ennast tööalaselt, õpib ja omandab uusi töövõtteid, -meetodeid ja -tehnikaid, mõistab oma panust ettevõttes; 8. tuleb toime kriisiolukordades; osutab esmaabi nii inimestele kui loomadele; 9. kasutab oma töös eesti keelt tasemel B1 ja tööks vajalikul tasemel ühe võõrkeele erialaterminoloogiat;	

10. kasutab oma töös arvutit vastavalt Digipädevuste enesehindamise skaala Algtasemel kasutaja tasemele (vt Lisa 2).
Hindamismeetod(id): Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa
ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	11-31052019-06/9k
2. Kutsestandardi koostajad	Ann Riisenberg, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda Liia Taaler, Eesti Karusloomakasvatajate Aretusühing Marika Oeselg, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool Külli Marrandi, Järvamaa Kutsehariduskeskus Eve Alekand, Eve Tehtud OÜ, linnukasvataja Liilia Tali, Eesti Lamba- ja Kitsekasvajate Liit Katrin Tambet, Eesti Lamba- ja Kitsekasvajate Liit Aino Aringo, Eesti Tõusigade Aretusühistu Tanel-Taavi Bulitko, Eesti Tõuloomakasvatajate Ühistu Miralda Paivel, Olustvere Teenindus- ja Maamajanduskool Kaja Marrandi, Järvamaa Kutsehariduskeskus Aive Kupp, Järvamaa Kutsehariduskeskus
3. Kutsestandardi kinnitaja	Toiduainetööstuse ja Põllumajanduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	13
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	31.05.2019
6. Kutsestandard kehtib kuni	30.10.2023
7. Kutsestandardi versiooni number	9
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	6121 Loomakasvatajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	4
C.2 Kutsenimetus võõrkeeles	
Inglise keeles	Farm worker, level 4
Vene keeles	Работник сельского хозяйства
C.3 Lisad	
Lisa 1 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 2 Digipädevuste enesehindamise skaala	